

28.5.2010

Oikeusministeriö

Viite: Oikeusministeriön lausuntopyyntö 6.5.2010 (OM 8/31/2005)

TUOMIOISTUINMAKSULAIN MUUTOS

Oikeusministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain muuttamisesta.

Ehdotetut lakimuutokset ovat seuraavat:

- 1) Kaikkia oikeudenkäyntimaksuja korotetaan rahan arvon muutosta vastaavasti 1,45 %.
- 2) Summaaristen riita-asioiden oikeudenkäyntimaksua (käsittelymaksu) alennettaisiin sähköisen asioinnin edistämiseksi 25 %, jos asia on pantu vireille sähköisesti.
- 3) Markkinaoikeudessa ja korkeimmassa oikeudessa käsiteltävissä hankinta-asioissa perittäisiin käsittelymaksu myös silloin, jos muutoksenhakuasia poistetaan käsittelystä antamatta pääasiassa ratkaisua tai jos asia jätetään tutkimatta. Jos markkinaoikeus ei myöntäisi käsittelylupaa puitejärjestylyn perustuvassa hankinnassa, käsittelymaksusta perittäisiin vain puolet.

Esityksessä ei ole arvioitu oikeudenkäyntimaksutulojen yleiskorotuksen taloudellista vaikutusta (kohta 1). Sähköisen vireillepanon maksutuloja vähentävän vaikutuksen arvioidaan lamakauden päätyttyä olevan noin 3,6 m€ vuodessa (kohta 2). Tätä ennen vähentymä on pienempi, koska lama on nostanut summaaristen velkomusasioiden määrää (n. 190.000 asiaa vuonna 2007 ja n. 310.000 asiaa vuonna 2009). Hankinta-asioihin liittyvät taloudelliset vaikutukset arvioidaan vähäisiksi (kohta 3).

Valtiovarainministeriö toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Yhden tavallisen haastehakemuksen käsittelyyn kuluva aika on esityksen mukaan vähintään kaksinkertainen verrattuna sähköisesti toimitettuun haastehakemukseen (s. 7). Sähköisesti vireilletulle asian käsittelykustannukset ovat valtiolle siten enintään puolet tavallisesta haastehakemuksesta. Esitys on tämän vuoksi perusteltu niin sähköisen asioinnin lisäämiseksi ja valtion menojen vähentämiseksi kuin myös maksurasituksen oikeudenmukaiseksi kohdentamiseksi sähköisen vireillepanotavan ja perinteisen vireillepanotavan valintojen välillä. Esitys myös parantaa summaaristen asioiden käsittelyn kustannusvastaavuutta, koska 25 %:n maksualennuksella saadaan aikaan vähintään 50 %:n kustannussäästö.

Valtiovarainministeriö kannattaa uudistusta, mutta toteaa, että uudistuksen mahdollistama säästöpotentiaali on hyödynnettävä täysimääräisesti. Muutoin maksutulojen vähentyminen ja kustannussäästöt eivät vastaa toisiaan, mikä merkitsisi säästämättä jätettyjen henkilötyövuosien käyttämistä tuomioistuimissa muihin tehtäviin. Tällaisten resurssilisäysten tarpeellisuus puolestaan arvioidaan erikseen (kuten esimerkiksi vuoden 2010 kolmannessa lisätalousarvioesityksessä, jossa muiden tuomioistuinten momentille 25.10.03 on käsitelyaikojen lyhentämiseksi esitetty myönnettäväksi lisämäärärahaa 900.000 euroa).

Osastopäällikkö,
budjettipäällikkö

Hannu Mäkinen

Budjettisihteeri

Niko Ijäs

Tiedoksi

Valtiovarainministeriö
- budjettiosasto (Ijäs, Inha, Kaukonen, Salmi)